

Explicatio tabularum:

- Fig. 1. *S. coerulans* levél-fonákról epidermis levonat; *ts* = «törpesejt». — Tangential-Schnitt der Blattunterseite; *ts* = «Zwergzelle».
- « 2. *S. Bielzii*. Epidermis levonat a levél-fonákról. — Tangential-Schnitt von der Blattunterseite.
- « 3. *S. Bielzii*. Két «törpesejt» a levél-fonákán (feltletti metszet). — Zwei «Zwergzellen» von der Blattunterseite (Tangential-Schnitt).
- « 4. *S. Bielzii* levél keresztmetszet. 1 = felső (levél színe) epidermis; 2 = áthaladó edénynyaláb; 3 = chloroplastisok; 4 = alsó (levél fonák) epidermis; 5 = a lamina összezárását ill. kiterülését eszközlő «csukló-sejtek»; 6 = a «beágyazott» főer alatt levő mechanikai sejtek csoportja, kötege. — Querschnitt des Blattes. 1 = obere (Blattoberseite) Epidermis; 2 = durchgehendes Gefäßbündel; 3 = Chloroplasten; 4 = untere (Blattunterseite) Epidermis; 5 = die das Schliessen und Ausbreiten der Lamina vollführenden «Gelenkzellen»; 6 = Gruppe, Bündel der unter dem «eingebetteten» Hauptnerv befindlichen «mechanischen Zellen».
- « 5. *S. Bielzii* levele színén előforduló papilla-szemölcsök. — Papillen der Blattoberseite.
- « 6. *S. Bielzii* levél-színén levő elkovásodott s.-falu görbe trichoma. — Krümmes Trichom mit verkieselter Zellwand von der Blattoberseite.
- « 7. *S. Bielzii* levél széle keresztmetszete; 1 = cuticula, 2 = levélfonák epidermise, 3 = «Randbast»; 4 = chloroplastisok; 5 = felső (levél szín) epidermis. — Querschnitt vom Rande des Blattes; 1 = cuticula, 2 = Epidermis der Blattunterseite; 3 = Randbast; 4 = Chloroplasten; 5 = obere (Blattoberseite) Epidermis.
- « 8. *S. Bielzii* levélén levő stoma keresztmetszete 1 = belső légudvar; 2 = chlorophyllum-szemcsék. — Querschnitt der Spaltöffnung des Blattes. 1 = innere Athemhöhle; 2 = Chlorophyllkörner.
- « 9. *S. Bielzii* levele-fonákról epidermis levonat. *ts* = «törpesejt». — Tangential-Schnitt von der Blattunterseite; *ts* = «Zwergzelle».

Apró közlemények. — Kleine Mitteilungen.

A *Heliosperma alpestre* (Jacqu.) Rb. a Tátrában.

E növény hazai előfordulására vonatkozó adatainkat mindaddig kéteseknek tartották. KITABEL adata (W. K. Icon. I. p. XXX) a legnagyobb valószínűséggel a *H. quadrifidum*-ra vonatkozik. Kitabel u. i. a *Silene alpestris* művének bevezetésében, ennek pedig azon részében említi, a hol Magyarország havasi és alhavas növényeit sorolja fel termőhely nélkül, tehát mintegy általános jellemzőképen, ott azonban nem említi a Kárpátokban elterjedt *Heliosperma* vagy *Silene quadrifidát*, így

***Heliosperma alpestre* (Jacqu.) Rb. in der Tatra.**

Die Angaben über das Vorkommen dieser Pflanze in Ungarn wurde bisher in Zweifel gezogen. Die Angabe KITABEL'S (W. K. Icon. I. p. XXX.) bezieht sich höchstwahrscheinlich auf *H. quadrifidum*; KITABEL erwähnt nämlich *Silene alpestris* im einleitenden Teile des Werkes, wo er die Alpen- und Voralpenpflanzen Ungarns ohne Anführung von Standorten aufzählt, d. i. in einer allgemein gehaltenen Charakterisierung. Da er aber hier das in den Karpathen verbreitete *Heliosperma* oder *Silene*

idézett adata valószínűleg utóbbi fajra vonatkozik, s joggal vonták azt kétségbe NEILREICH (291) s a későbbi szerzők. REUSS a Kvetna Slovenska 70. oldalán a *Silene alpestris* termőhely nélkül említi mint havasi s alhavasi növényt, adatainak hitelét emeli azonban azon körülmény, hogy újabban a szomszéd Czarna Hora n megtalálta SZYSZLOWICZ DR.*)

ROHRBACH (Linn. XXXVI. 196) a SCHUR-féle brassói termőhelyet az autopsia jelével említi, tehát SCHUR példáját látta s az Enum. p. 106 adatát ezzel megerősíti; ha SIMONKAI (Erd. ed. Fl. 123) SCHUR *Silene alpestris*ét mégis a *Heliosperma quadrifidum*hoz vonja, ezt valószínűleg nem azért teszi, mintha ROHRBACH állításában kételkednék, hanem azért, mert SCHUR példái nem érdemlik meg minden esetben a hitelt, schedái u. i. gyakran megbízhatlanok s más helyen szedett példák mellé adattak.

SCHLOSSER és VUKOTINVIĆ adata (Fl. Croat. 329) mely a Rel. KITAIBEL-ra támaszkodik, minden valószínűség szerint a *Heliosperma quadrifidum*-ra vonatkozik, erre vall a Rel. Kitaib. idézete is (106. old.) A dalmát (PETER) adat sem érdemel hitelt, mert onnan valódi

quadrifida nicht erwähnt. bezieht sich seine Angabe höchst wahrscheinlich auf letztere Art, und wurde von NEILREICH und den späteren Autoren mit Recht bezweifelt. REUSS erwähnt in seiner Kv. Slov. (p. 70) *Silene alpestris* ohne Standortsangabe als Alpen und Voralpenpflanze seines Gebietes, seine Angabe scheint immerhin durch die Entdeckung DR. SZYSZLOWITZ'S bekräftigt, der diese Pflanze auf der Czarna Hora gefunden hat.*)

Indem ROHRBACH (Linn. XXXVI. 196) den Standort «Transsylvania prope Kronst.» SCHUR's mit dem Zeichen der Autopsie versieht, bekräftigt er die SCHUR'sche (Enum p. 106) Angabe über das Vorkommen in Siebenbürgen und wenn SIMONKAI (Enum. 123) SCHUR's *Silene alpestris* doch zu *Hel. quadrifidum* zieht, geschieht dies wahrscheinlich nicht aus dem Grunde, dass er ROHRBACH's Behauptung in Zweifel stelle, sondern weil die SCHUR'schen Etiquetten bekanntlich nicht immer Vertrauen verdienen und oft zu Pflanzen von anderen Standorten gelegt worden sind.

Die Angabe von SCHLOSSER und VUKOT. (Fl. Croat. 339) stützt sich auf eine Date der Rel. Kitaib., welche sich aber nach dem dort befindlichem Citate höchst wahrscheinlich wieder auf *Hel. quadrifidum* bezieht; die dalmatische Angabe PETER's ist unglaubwür-

*) Spis nasion i roslin zebrany chin gorach Czarna Hora etc. Lwow 1905.

H. alpestrét még senki sem kapott. KÉRY aradmegyei adata teljesen valószínűtlen, ezen megyében megfelelő termőhely hiányában még a *H. quadrifidum* sem terem. Hogy azonban a *Heliosperma alpestre* hazánkban tényleg előfordul, azt bizonyítják példaim, melyeket 1884 nyarán a Magas Tátra Tengersizem esücsán szedtem.

Degen.

dig, da von dort noch niemand *H. alpestre* zu Gesichte bekommen hat. Die KÉRY-sche Angabe für das Comitát Arad ist ganz unwahrscheinlich, da in diesem Comitát in Ermangelung entsprechender Standorte nicht einmal *H. quadrifidum* vorkommt. Dass aber *Heliosperma alpestre* trotz allem in Ungarn vorkommt, beweisen meine Exemplare, welche ich im Sommer 1884 auf der Meerangenspitze der Hohen Tatra gesammelt habe.

Degen.

Hazai botanikai dolgozatok ismertetése.*)

Referate über ungarische botan. Arbeiten.**)

Péterfi Márton: «Magyarország tőzegmohái.

Növ. Közl. III. (1904) 137—169. old. 27 eredeti rajzzal.

Ertékes monografiája a Magyarországon előforduló *Sphagnum* fajoknak, melyeknek száma a szerző revidálta gazdag anyag (a nemzeti múzeum gyűjteménye s több magánherbárium) szerint harminczra rúg. HAZSLINSZKY: «A magyar birod. mohflórája»-ban csak 8, ill. a változatokat beszámítva 11 fajt közöl.

Rapaics Raymund: «Az Aster Pannonicusról.»

Ugyanott, 169—173. old. 3 eredeti rajzzal.

M. Péterfi: «Die Torfmoose Ungarn's»

Növénynt. közl. III. (1904) p. 137—169 mit 27 Original-Abbildungen.

Wertvolle Monographie der in Ungarn vorkommenden *Sphagnum* Arten, deren Zahl nach dem vom Verf. revidierten reichen Material des ung. National Museums u. mehrerer Privatsammlungen 30 beträgt, (die ungar. Moosflora HAZSLINSZKY's zählt nur 8 resp. inclus. der Var. 11 Arten auf.

Raimund Rapaics: «Ueber Aster Pannonicus».

Ebenda p. 169—173. Mit 3 Or. Abbildungen.

*) Tisztelettel felkérjük a t. szaktársakat, hogy megjelent b. dolgozataikat ismertetés céljából szerkesztőségünkhöz (Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b) beküldeni szíveskedjenek.

**) Wir ersuchen unsere geehrten Herren Fachgenossen um Einsendung ihrer neu erschienenen Arbeiten behufs Referates an die Redaction des Blattes (Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b).

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1905

Band/Volume: [4](#)

Autor(en)/Author(s): Degen Árpád von

Artikel/Article: [Apró közlemények. - Kleine Mitteilungen. 90-92](#)